

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	DRAMATURXIA I
DISCIPLINA	DRAMATURXIA
TITULACIÓN	Grao en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Escenografía
ITINERARIO	
CURSO	3º (1º cuatrimestre)
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e Dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Afonso Becerra Arrojo
DOCENTES	Nome e apelidos: Trinidad Díaz Horario titorías: Luns de 15 a 20h Despacho: D1 Contacto: trinidadiaz@edu.xunta.es
DESCRIPCIÓN	Principios xerais de dramaturxia. Análise das diversas formas de espectáculo (incluído o espectáculo audiovisual). Coñecemento e análise das estruturas e xéneros dramáticos e audiovisuais. Análise da estrutura dramática e as convencións que operan nunha obra ou espectáculo, a acción, o xénero, a caracterización, o ritmo, así como as implicacións de elementos da produción tales como o vestuario, a escenografía ou a iluminación. Principios de análise e creación de personaxes.
CONECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego.

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
EE5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.
EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Definir e aclarar que é dramaturxia e cales son os seus ámbitos específicos. As funcións do/a dramaturxista / dramaturgo/a.	T2. X7. X8. EE5. EE6.
2. Deslindar e definir a terminoloxía fundamental dramatolóxica.	T13. X3. X8. EE5. EE6.
3. Coñecer os elementos principais que configuran a linguaxe escénica que determina as elaboracións e procesos dramaturxicos. Analizar as relacións entre dramaturxia, espectáculo e recepción.	T1. T4. X3. X7. EE5. EE6.
4. Coñecer os piares sobre os que se asenta o modelo dramático de base aristotélica.	T4. X3. X8. EE5. EE6.
5. Coñecer os parámetros fundamentais que configuran o paradigma posdramático e as novas dramaturxias.	T4. X3. X8. EE5. EE6.
6. Iniciarse no adestramento e o dominio dos modos básicos de composición dramaturxica do personaxe, desde a perspectiva textual e escénica.	T2. T3. T7. T8. T13. X3. X5. X8. EE5. EE6.

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A dramaturxia. Definición, orixes e funcións.	1.1 Definición de dramaturxia, conceptos e disciplina. 1.2 Orixes e funcións. 1.3 Relacións da dramaturxia con outras artes.	2 sesións de 2 horas
2. Composición do personaxe	2.1 Definición e funcións 2.2 Nivel de complexidade na composición do personaxe 2.3 A identidade e crise do personaxe 2.4 Figurinismo e personaxe. 2.5 Do texto ao figurinismo. 2.6 Do figurinismo á dramaturxia textual 2.7 Do figurinismo á dramaturxia da imaxe e/ou corporal.	5 sesións de dos horas
3. Dramaturxia do Espazo	3.1. Do espazo real ao simbólico. 3.2. Do texto á creación espacial. 3.3. Da creación espacial á dramaturxia textual. 3.4. Dramaturxia do corpo e o espazo. 3.5. Relacións entre o texto, a imaxe, o corpo e a palabra.	2 sesións de 2h
4. Dramaturxia do tempo	4.1. Conceptos de tempo e ritmo dramático. 4.2. Ritmo textual. 4.3. Ritmo en escena 4.4. Configuración do ritmo e outros elementos escénicos: A luz, a cor, a escenografía e o corpo... 4.5 Tempo, ritmo e pulso na dramaturxia textual. 4.6. Tempo, ritmo e pulso na dramaturxia corporal.	2 sesións de 2h
5. Dramaturxia e ambientación sonora.	5.1. Relacións da música e o drama. 5.2. Interaccións entre a música e a dramaturxia do espectáculo. 5.3 La Ambientación sonora. 5.4: Tipología y cualidades del sonido 5.5 Planos y secuencias de sonido.	2 sesións de 2h
6. A estrutura dramática	6.1 Definición. 6.2 Paradigmas estruturais 6.3 Relación entre a estrutura interna e externa 6.4 Relación da estrutura interna co significado e os niveis de lectura dramáticos. 6.5 Relación da estrutura dramática co deseño e a posta en escena	2 sesións de 1h
7. A Temática	7.1 Definición 7.2 Mito e ritualidad. Da tradición oral á construción dramática. 7.3 Os estudos de Northrop Frye e o seu método crítico. Aplicación á dramaturxia. 7.4 A universalidade. Emocións e sentimentos subxacentes á obra dramática. 7.5 Relación da obra e o seu significado coa sociedade contemporánea do autor ou autora. 7.6 Proxección do significado e sentido profundo da obra na sociedade actual.	3 sesións de 1h
8 Mecanismos da escrita aristotélica	11 O conflito dramático Tipos e variables. 1.2 O incidente desencadenante. Tipos e calidades. 1.3 Formas de incertidumbre. 14 Outros Elementos : crisis, punto de giro, barrera, clímax, pinzas, anagnórisis...	2 sesións de 1 hora para revisión de terminoloxía. 4 sesións prácticas xunto TEMA 8

8-. A Banda	8.1 O Cómico e a novela gráfica: vínculo entre imaxe e narración. 8.2 Creación de personaxes e contornas 8.3 Guión literario e guión técnico	6 sesións de 1 hora
TOTAL SESIÓN		13 sesións de 2 h 13 sesións de 1 h

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	3		3
Exposición maxistral	5	5	10
Exposición práctico-teórica	15	15	30
Práctica individual	15	15	30
Práctica colectiva	10	5	15
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais			2
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión			

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Exposición introdutoria sobre a disciplina da dramaturxia.	Definición dos termos básicos da disciplina. Explicación da etimoloxía, as orixes, as funcións e atribucións profesionais. Exposición dun percorrido histórico polos fitos da dramaturxia e o dramaturxismo, tanto no relativo ao exercicio profesional e artístico como a súa evolución teórica. Exposición das diferenzas e semellanzas entre as funcións do/a dramaturgo/a e do/a dramaturxista.
Exposición teórico-práctica da análise e composición de personaxes, configuración da dramaturxia do espazo, do tempo e da ambientación sonora	Coñecemento práctico das diferentes formas de articulación dos elementos constituintes da dramaturxia textual e escénica, así como das relacións existentes entre estes.
Exposición teórica-práctica dos diferentes paradigmas de composición e a recepción destes.	Estudo e práctica da estrutura interna da obra e os seus niveis de significación aplicados ao exercicio profesional do deseño de espazos escénicos.
Exposición teórico-práctica dos diferentes niveis de significación temática, orixes e funcións ,así como a súa relación cos demais elementos constitutivos da dramaturxia e a súa vinculación coa lectura e recepción do espectáculo.	Introdución teórica aos diferentes métodos de estudo e análise da temática, significados universais na obra dramática e a función do mito na actualidade. Desenvolvemento de exercicios prácticos que vinculen o estudo da temática á práctica profesional da escenografía.

7. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
7. 1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exposición (Voluntaria)	T1. T2,T3, T4, T7. X3, EE6	20%
Exercicios parciais de composición	T2. T3. T4. T6.T7.T8.T13. T17. X5 X8. EE5.	50%
Exercicios globais de análise e composición	T2. T3. T8. T13. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.	30%
7.2. Avaliación extraordinaria		

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame. Exercicios globais de análise e composición que implican os mesmos procedementos que os exercicios realizados durante o curso.	T1. T2. T3. T4. T7. T8. T13. X3. X5. X7. X8. EE5. EE6.	100%
7.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame. Exercicios globais de análise e composición que implican os mesmos procedementos que os exercicios realizados durante o curso.	T1. T2. T3. T4. T7. T8. T13. X3. X5. X7. X8. EE5. EE6	100%

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

ALONSO DE SANTOS, J L (2008) La Escritura teatral, Madrid, Castalia
BOBES NAVES, Mª del Crmen (1997) Semiología de la obra dramática, Madrid, Arco Libros
CASTILLA DEL PINO, Carlos (1989) Teoría del personaje, Madrid, Alianza Editorial
CHINN, MIKE (2006): Cómo escribir e ilustrar una novela gráfica. Barcelona,: Norma editorial
GARCÍA BARRIENTOS, José Luis (1991):Drama y tiempo, Madrid CSIC
GERTRÚDIX BARRIO, Manuel (2003) *Música y narración en los medios audiovisuales* ,Madrid, Ed. Laberinto
JAVIER, FRANCISCO (1998) El espacio escénico como sistema signficante. Buenos Aires, Leviatán
SPANG, Kurt (1991) , Teoría del Drama, Pamplona, EUNSA
UBERSFELD , Anne (1989), Semiótica teatral, Madrid, Cátedra

Referencias complementarias

ABIRACHED, ROBERT (1994): *La crisis del personaje en el teatro moderno*, Madrid, ADE.
BACHELARD,G(1994), *La Poética del espacio*, México, Fondo de Cultura Económica
BECERRA DE BECERREÁ, Afonso (2005): *O ritmo na dramaturxia*, A Coruña, Biblioteca-Arquivo Francisco Pillado Mayor da Universidade da Coruña.
BECERRA DE BECERREÁ, Afonso (2007): *Dramaturxia. Teoría e practica*, Vigo, Galaxia.
BELTRÁN, Rafael(2006) : *El cuento folklórico en la literatura y en la tradición oral*, Valencia, Universidad de Valencia
BALLÓ, Jordi y Xavier Pérez (1997): *La semilla inmortal.Los argumentos universales en el cine*, Barcelona, Anagrama
BETTELHEIM, Bruno (1988): *Psicoanálisis de los cuentos de hadas*, Barcelona.Grijalbo
CAMPBELL,JOSEPH (1992): *Las máscaras de dios (I-IV TOMOS)* ,Madrid,Alianza Editorial
CAMPBELL,JOSEPH (1993): *El héroe de las mil caras*, México, Fondo de Cultura Económica
ELÍADE,MIRCEA (1995): *El vuelo mágico* ,Madrid, Ed.Siruela
FRAZE, James George (1991):*La rama dorada*, México,Fondo de Cultura Económica.
GONZÁLEZ CID, Liuba (2001) :*Cien argumentos de teatro*, Madrid, Acento Ediciones
HARD, ROBIN (2009) : *Mitología Griega*, Madrid, La Esfera de los Libros
HARD, ROBIN (2012) : *La gesta de los héroes* ,Madrid, La Esfera de los Libros
HELLER,E (2004) *Psicología del color.Como actúan los colores sobre los sentimientos y la razón*,Barcelona,Gustavo Gili
MOORMANN,ERIC (1995): *De Acteón a Zeus*, Madrdi, Akal
LEHMANN, Hans-Thies (2002): *Le Théâtre postdramatique*, Paris, L'Arche.
PAVIS, Patrice (1998): *Diccionario del teatro. Dramaturgia, estética, semiología*, Barcelona, Paidós.
POLITY ,George:Las 36 situaciones dramáticas,Madrid, La Avispa
SARRAZAC, Jean-Pierre (1999) : *L'Avenir du drame*, Paris, Circé.
SARTRE, Jean Paul (1979) : *Un teatro de situaciones*, Buenos Aires, Losada.
SAVATER ,F(1992) :*La tarea del héroe*, Barcelona, Destino
SOURIAU,E (1987) : *La correspondencia en las artes*, México, Fondo de Cultura Económica
SZONDI, Peter (1989): *Teoria del drama modern (1880-1950)*, Barcelona, Institut del Teatre. (Hai edición en castelán.)

9. OBSERVACIONES

Esta guía pode ser sometida a variacións en función de acordos tomados de común acordo entre as partes. Se aportará bibliografía complementaria e artigos específicos para cada bloque temático.